

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322200126
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8322200126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých G. N., U.. XX.XX.XXXX a K. N., U.. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti rodičov G. N., U.. XX.XX.XXXX, R. R. XX a Ľ. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, L. U. V. a za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Humenné, o návrhu starej matky G. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom O.Ľ. XXX/XX, L. U. V., právne zastúpenej JUDr. Kristínou Tomkovou, advokátkou, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

- I. Súd návrh z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 14.01.2022 podala stará matka na súd návrh, v ktorom žiadala, aby súd zveril maloletých G. K. K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, matku zaviazal prispievať na výživu každého dieťaťa sumou vo výške 30% zo sumy životného minima mesačne na účet úradu práce a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého K. E. umou vo výške 70,- eur mesačne a na maloletého G. sumou vo výške 70,- eur mesačne na účet úradu práce. Spolu s týmto návrhom podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s totožným petitom ako v návrhu vo veci samej, v ktorom žiadala upraviť pomery do právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej. Okresný súd Humenné uznesením sp. zn. 10P/15/2022-19 zo dňa 08.02.2022 návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. Návrh odôvodnila tým, že žije s manželom a maloletými deťmi v spoločnej domácnosti v obci L. U. V. Maloleté deti G. K. K. sú deťmi rodičov G. N., U.. XX.XX.XXXX K. Ľ. N., U.. XX.XX.XXXX. Otec sa o maloleté deti nezaujíma, nevedie s matkou maloletých detí spoločnú domácnosť, matka maloletých požiadala o rozvod manželstva. Na výživu maloletých detí otec neprispieva vôbec, neposkytuje žiadnu starostlivosť, o deti nejaví záujem a ani sa s nimi nestretáva. Matka maloletých má trvalý pobyt u starých rodičov. V roku 2021 odišla pracovať na západné Slovensko, maloleté deti nechala v starostlivosti starých rodičov a požiadala ich, aby podali tento návrh, pretože matka sa vrátiť nechce a o deti sa osobne starať nebude. Zároveň chce na maloleté deti prispievať výživným. Stará matka nepozná príjem rodičov, preto navrhla, aby šetrenie vykonal súd. Stará matka uviedla, že maloletí vyrastali od narodenia v spoločnej domácnosti s ňou a jej manželom, preto je v ich najlepšom záujme, aby boli zverené osobe, ktorú majú radi a ktorá sa o nich stará od narodenia.

3. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.03.2022 vyplýva, že rodinu N. evidujú od roku 2021 pre oznámenie, že starostlivosť deťom zabezpečujú starí rodičia a ich matka je v zahraničí. Na základe vykonaných zistení a preverenia úrovne starostlivosti o maloleté deti a posúdenia miery ohrozenia detí bolo zistené, že v rodine nie je potrebné vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a

sociálnej kurately na zabezpečenie sústavnej ochrany života a zdravia maloletých detí. Už v čase podaného oznámenia bolo zistené, že rodičia maloletých detí dlhšiu dobu nežijú v spoločnej domácnosti a bol podaný návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom. Návštevou domácnosti starých rodičov bolo zistené, že rodina býva v prízemnom rodinnom dome a starí rodičia žijú v zadnej časti domu. Starí rodičia uviedli, že dcéra s deťmi býva v ich domácnosti asi posledné dva roky, ale po Vianociach odišla do F., kde si išla hľadať prácu a deti nechala im. Ešte počas spoločného spolužitia rodičov v E. im narástli dlhy na nájme, ktoré teraz musí matka maloletých detí splácať, preto sa snaží zamestnať. Otec maloletých detí sa podľa vyjadrenia starých rodičov o deti nezaujíma, neprispieva na ich výživu. Nevedeli kolíznemu opatrovníkovi poskytnúť telefonický kontakt na ich dcéru. Starí rodičia sú nezamestnaní, toho času obidvaja na PN z dôvodu zdravotných ťažkostí. Dňa 28.01.2022 telefonicky kontaktoval kolízneho opatrovníka starý otec maloletých detí, ktorý uviedol, že ich dcéra sa vracia domov z F., lebo ju neprijali do zamestnania a následne sa má dostaviť na oddelenie za účelom zistenia jej postoja k podanému návrhu. Matka maloletých pri vykonanom rozhovore uviedla, že chce, aby deti boli zverené do starostlivosti jej rodičov, nakoľko ona plánuje nájsť si priateľa, a ten sa nebude starať o deti. Podľa slov matky je otec s maloletými v telefonickom kontakte, ale deti k nemu ísť nechcú. Z vykonaného šetrenia u otca maloletých sa zistilo, že otec maloletých detí býva v domácnosti svojich rodičov v R.. S deťmi je v telefonickom kontakte, osobne sa s nimi nestretáva, ani si ich neberie k sebe do domácnosti. Ako dôvod uviedol, že deti nie sú zvyknuté byť s ním a nechcú s ním odísť z domácnosti starých rodičov. On súhlasí, aby sa o deti starali starí rodičia, lebo chodí do práce a nemôže sa o nich starať. Otec pracuje vo firme Z. E..A..O., ale zmluvu má iba do konca apríla s príjmom 500,- eur mesačne. Na výživu detí prispieva podľa svojich možností, niektorý mesiac zašle 50,- eur, iný 70,- eur. Zo záveru správy vyplynulo, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately navrhol, aby súd odročil pojednávanie alebo zamietol návrh vzhľadom k tomu, že matka podala návrh na rozvod manželstva, a s tým je obligatórne spojená aj úprava práv a povinností k maloletým deťom.

4. Na pojednávaní dňa 30.03.2022 stará matka trvala na podanom návrhu.

5. Otec maloletých detí uviedol, že nemá vytvorené podmienky na to, aby zabezpečoval starostlivosť svojim deťom. Chápe, že navrhovateľka nie je najmladšia, a ak by sa niečo stalo, chcel by zabezpečovať starostlivosť o deti on.

6. Matka maloletých uviedla, že s návrhom súhlasí. Ako dôvod, ktorý jej bráni zabezpečovať starostlivosť o deti uviedla, že na tom psychicky nie je dobre, s manželom nežije v spoločnej domácnosti a deti nechala na zodpovednosť navrhovateľke, pretože je mladá a chce si dať život do poriadku. Chce, aby deti boli zverené navrhovateľke navždy.

7. Prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné sa vyjadril, že v konaní bolo preukázané, že ani jeden z rodičov nemá na svojej strane prekážku, ktorá by bránila zabezpečovať starostlivosť o deti, ktoré majú. Navyiac, otec je zamestnaný, preto nevidí dôvod na to, aby súd návrhu vyhovel, teda nie sú splnené podmienky, aby starostlivosť namiesto rodičov zabezpečovala stará matka.

8. Kolízna opatrovníčka uviedla, že zotráva na svojom písomnom prednese aj verbálnom prednese počas pojednávania.

9. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Podľa ods. 9 cit. zákonného ustanovenia súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

10. Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby je výnimkou zo zásady, že starostlivosť o výchovu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa je predovšetkým právom a povinnosťou jeho rodičov a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti, či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezájmu rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Ak má súd preukázané, že u jedného z rodičov nie sú predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, musí skúmať, či osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nie je schopný zabezpečiť druhý z rodičov. V danom prípade z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloleté deti majú oboch rodičov, rodičia sú mladí, otec má 30 rokov a matka 25 rokov, žiadne zdravotné problémy v priebehu konania neuvádzali, otec pracuje, matka si hľadá prácu, obaja majú svoju domácnosť a vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Stará matka môže byť nápomocná pri výchove dieťaťa, môže maloletému venovať čas a pomáhať rodičom so starostlivosťou, avšak v prvom

rade je starostlivosť o maloleté dieťa právom a povinnosťou rodičov. Akákoľvek forma náhradnej osobnej starostlivosti je za predpokladu riadnej starostlivosti zabezpečovanej rodičom neakceptovateľná. (I.ÚS 136/08 - 15). Na základe uvedených dôvodov súd návrh starej matky na zverenie maloletého G. K. maloletého K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietol.

11. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.